

Sote-ala edelläkävijämarkkinana – markkinoiden muotoutuminen ja yritysvaikutukset

Johtaja Olli Koski / EIO
Sote-alan yritystoiminnan uudistuminen
7.6.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sote-alan elinkeinopolitiikan kärkiä

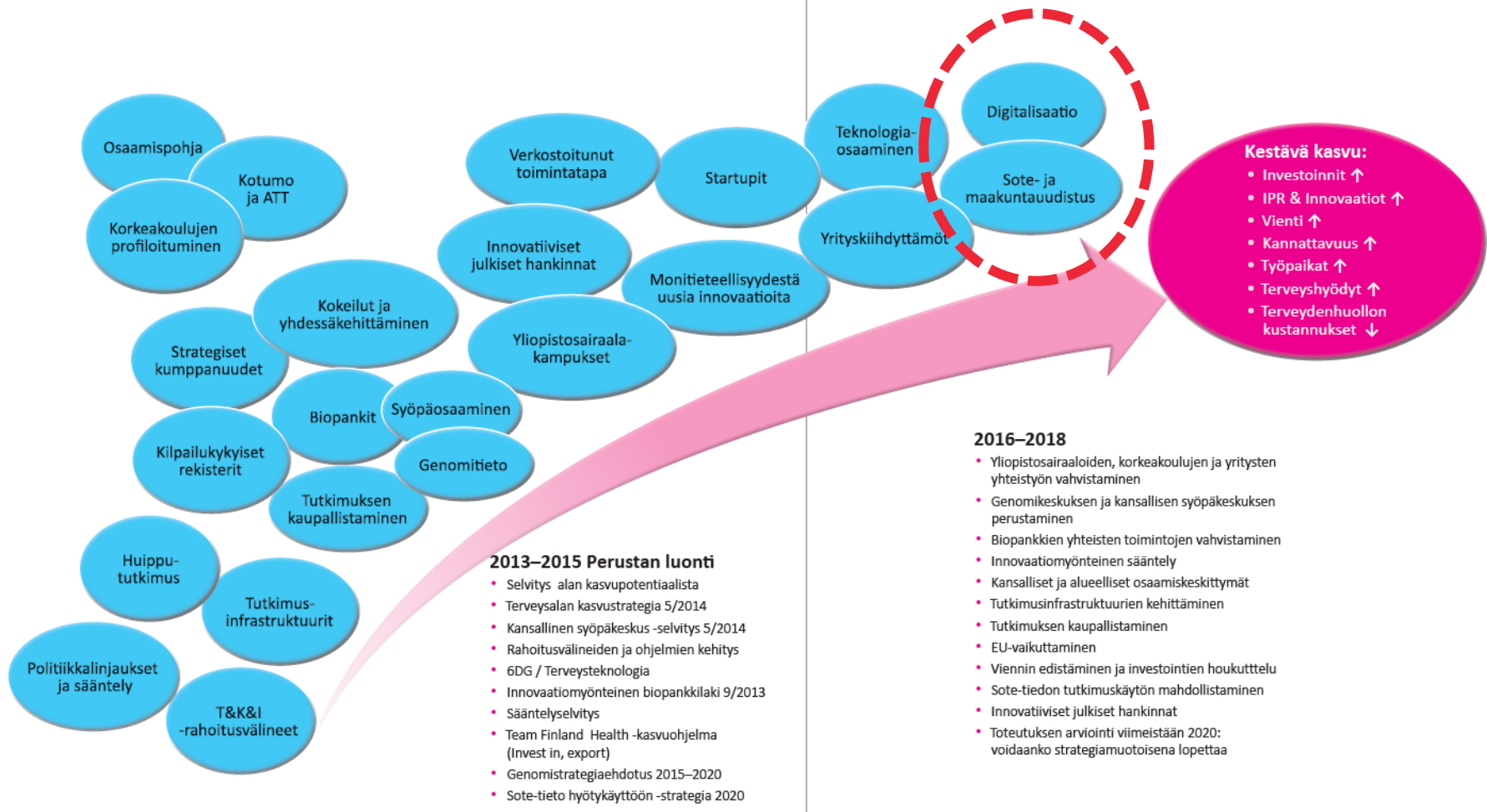
- **SOTE-uudistuksen markkinoita avaava vaikutus**

• Suoran valinnan palvelut (sis. hammashoidon)	2,8 mrd. €
• Palvelut maakunnan asiakassetelillä	1,6 mrd. €
• Henkilökohtaisen budjetin palvelut	1,4 mrd. €
• Yht.	5,8 mrd. €

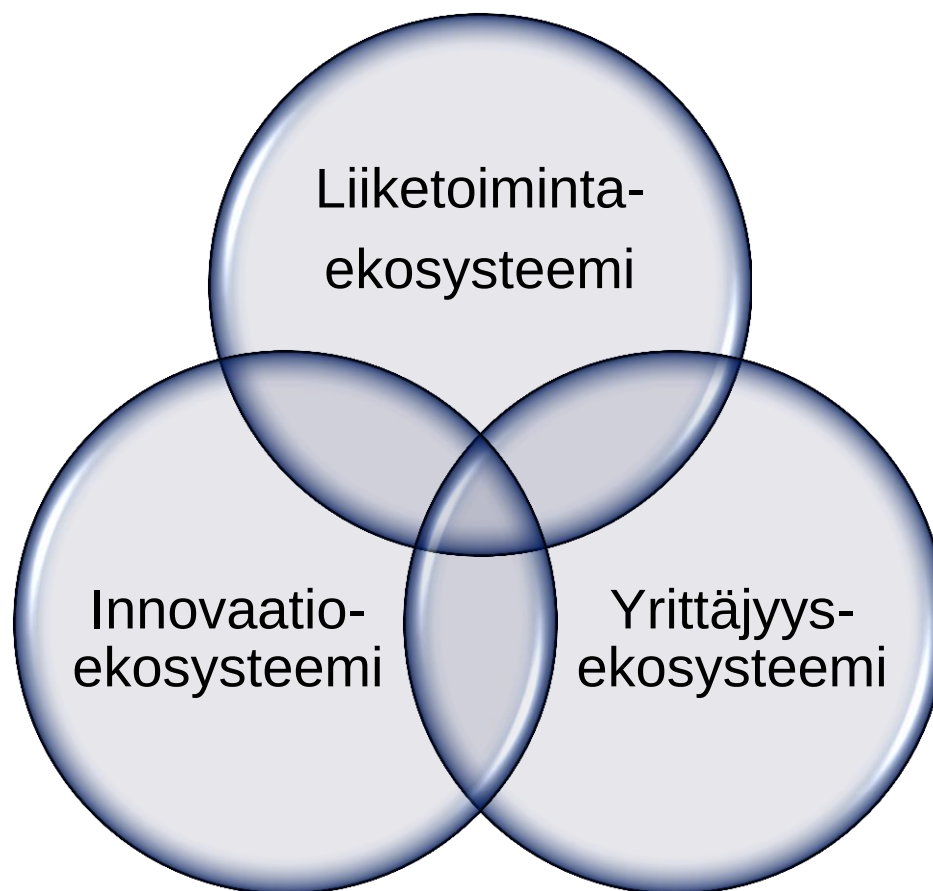
- **Terveysalan tutkimus- ja innovaatiostrategia 2016 – 2018**

- Uudet tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan yhteistyömuodot ja osaamispohjan vahvistaminen
- Rahoituksen saatavuuden parantaminen
- Tutkimusinfrastruktuuri ja tutkimuksen kaupallistaminen
- Politikkalinjaukset, innovaatiomyönteinen sääntely ja sote-tiedon hyödyntämisen helpottaminen

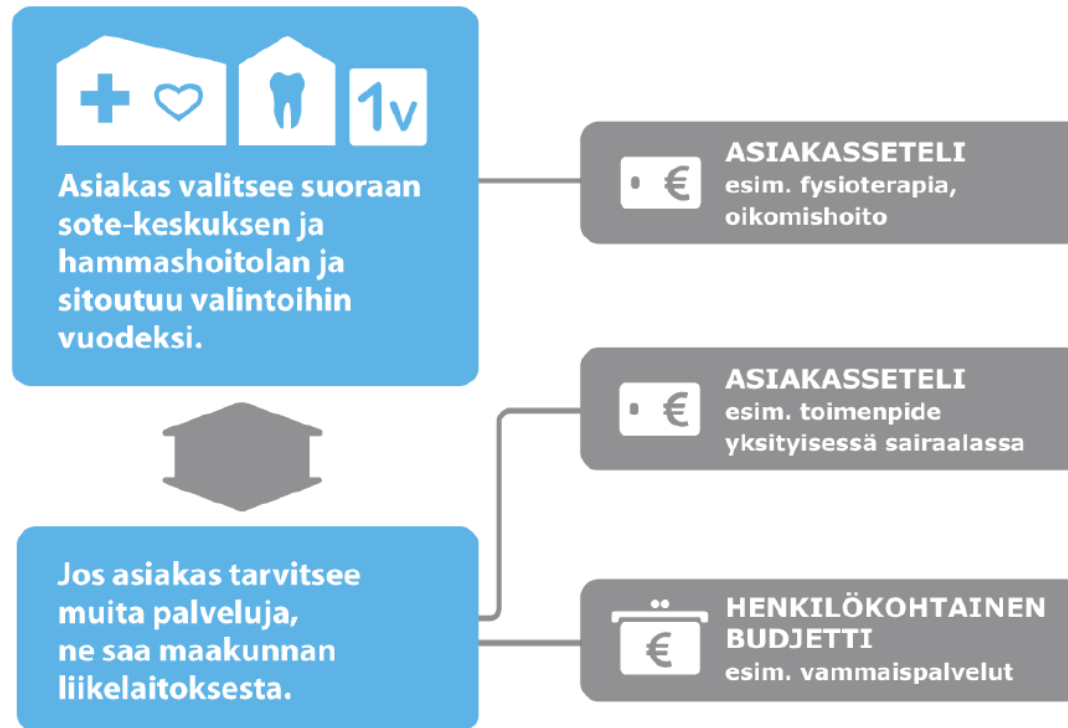
Terveysalan tutkimus- ja innovaatio toiminnan kasvustrategian tiekartta

Tavoitteena elinvoimainen sote- ekosysteemi

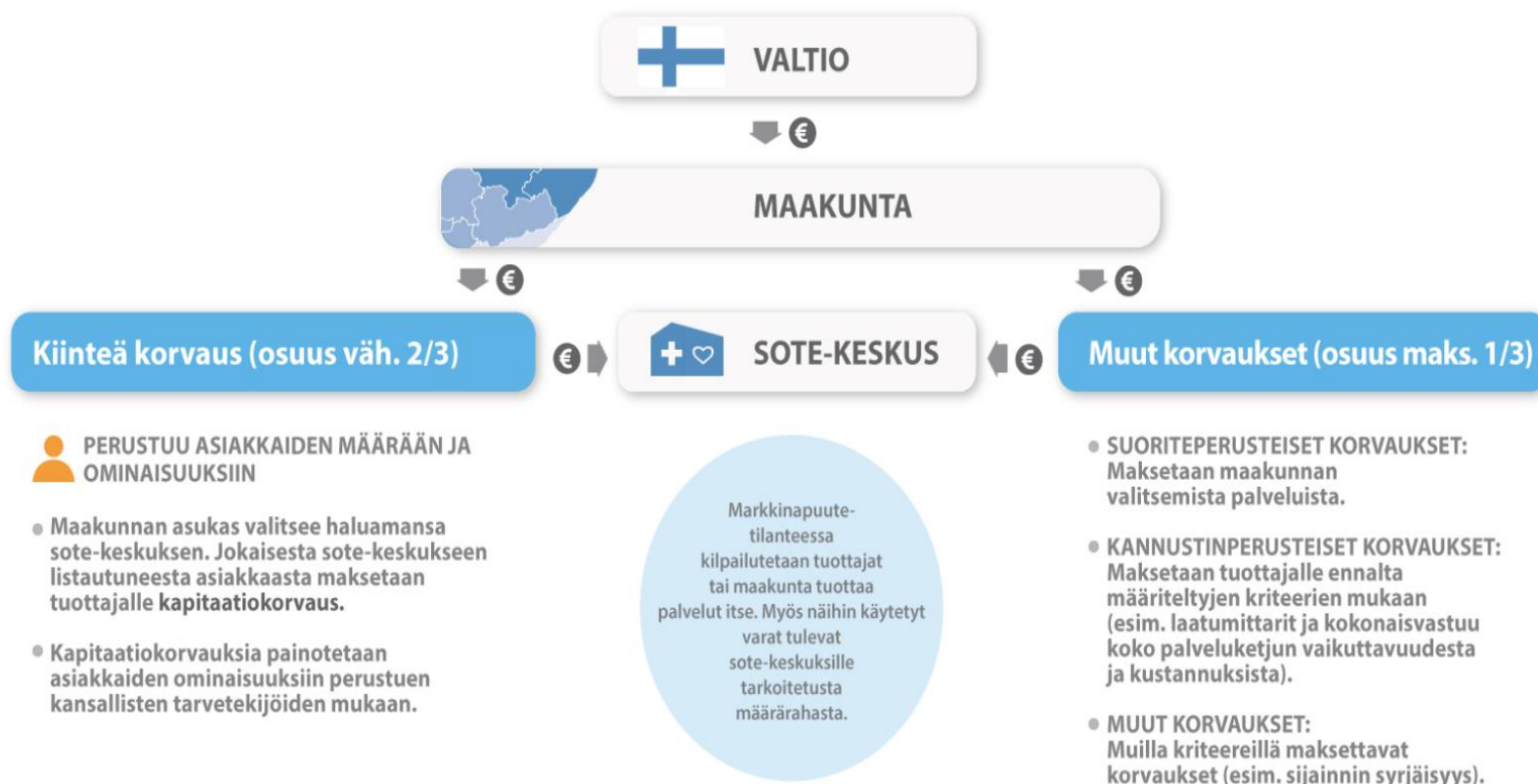

Markkinoiden muotoutuminen: asiakkaan vapaus valita

- Kilpailu perustuu laatuun

Markkinoiden muotoutuminen: tuottajille maksettavat korvaukset

Mahdollisuudet ja uhat

Mahdollisuudet

- Suuremmat järjestämisalueet → mahdollisuus integraatioon ja tehokkuuteen
- Sote-ICT:n koordinaatio → tehokkaammat hankinnat
- Hoitoon pääsy nopeutuu → kustannussäästöjä pitkällä aikavälillä, terveyserot kaventuvat
- Asiakaskokemus paranee, laatu paranee
- Uusien innovaatioiden käyttöönotto nopeutuu
- Joustavampi toiminta

Uhat

- Tuottajien korvausmalli epäonnistuu → markkinoiden haitallinen jakautuminen, kerman kuorinta
- Asiakkaat eivät vaihda tuottajia, ei synny kilpailua → informaatio ja tuki valinnoille tärkeää
- Ei juurikaan tutkimusevidenssiä, että markkinamekanismi sotessa alentaisi kustannuksia → kannustimet maakunnille ja tuottajille ovat tärkeitä
- Kansainvälisten havaintojen perusteella markkinat pyrkivät keskittymään → kilpailupolitiikka

Lausuntokierroksen jälkeen tehdyt tärkeimmät muutokset

- **Muutokset toimeenpanoaikatauluun**
 - Maakunnille lisääaikaa toimintojen järjestelyyn ja yhtiöittämiseen
- **Korvausjärjestelmää muutettiin estämään kerman kuorinnan**
 - Lisäksi lain mukaan tuottaja ei saa valikoida asiakkaitaan eikä näe etukäteen keitä listautuu
- **Tuottajien rahoitusmallia kehitettiin paremmaksi**
 - Hyvinvointi- ja terveysriskit huomioon
 - Kannustinperusteisia korvauksia: esim. vastuuta koko hoitoketjusta (nk. *shared savings*)
- **Verotuksen avoimuus**
- **Lisää työkaluja asiakkaiden ja alueellisen yhdenvertaisuuden takaamiseksi**

Yhteenveto

- **SOTE: uuden ajan elinkeinopolitiikkaa, jossa käytetään markkinavoimia yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen**
 - Markkinoiden käynnistymisvaihe on usein tärkeä, koska korjaavat toimet voivat olla vaikeita
- **Kilpailu voi toimia ainakin laadun parantamisessa ja terveyserojen kaventamisessa**
 - Kustannussäästöjen toteutuminen on epävarmaa: maakuntien kannusteet?
 - Säästöt voivat toteutua, jos markkinamekanismi johtaa tuottavuuden nousuun ja terveyserojen kaventumiseen
 - Huolehditaan tuottajien kannustimista koko hoitoketjun tehokkuuden parantamiseksi
- **Toimivat sote-markkinat tarvitsevat vahvan julkisen infran:**
 - Asiakkaan valintojen mahdollistaminen: informaation saatavuus
 - Valpas kilpailuviranomainen ja uskottavaa kilpailupolitiikkaa
 - Hallinnon eri tasojen sitoutuminen toimivan sote-markkinan ylläpitoon: markkinoillepääsyn kynnys kohtuullisena